

## TEBLİĞ

Tarım ve Orman Bakanlığından:

**KIRSAL KALKINMA YATIRIM PROGRAMI KAPSAMINDA TASARRUFLU  
TARIMSAL SULAMA SİSTEMLERİNE YÖNELİK YATIRIMLARIN  
DESTEKLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞ  
(TEBLİĞ NO: 2026/10)**

**BİRİNCİ BÖLÜM  
Başlangıç Hükümleri**

**Amaç**

**MADDE 1-** (1) Bu Tebliğin amacı; tarımsal üretimde suyun etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak için geliştirilen tasarruflu tarımsal sulama tekniklerinin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılarak daha kaliteli ve pazar isteklerine uygun üretim yapılmasını sağlamak ve kırsal alanda üreticilerin gelir düzeyini artırmak amacıyla tasarruflu tarımsal sulama sistemlerinin desteklenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

**Kapsam**

**MADDE 2-** (1) Bu Tebliğ, Kırsal Kalkınma Yatırım Programı çerçevesinde tasarruflu tarımsal sulama sistemlerine yönelik yatırımlar için yapılacak hibe ödemelerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

**Dayanak**

**MADDE 3-** (1) Bu Tebliğ, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesi ile 31/12/2025 tarihli ve 10802 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Kırsal Kalkınma Desteklerine İlişkin Karar hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

**Tanımlar**

**MADDE 4-** (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Aynı katkı: Başvurusu yapılan yatırımın tamamının gerçekleştirilmesi için hibeye esas proje tutarı dışında tamamı faydalanıcı tarafından karşılanan/karşılanacak tutarı,
- b) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığı,
- c) Banka: T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünü,
- ç) Başvuru: Bu Tebliğ kapsamında tasarruflu tarımsal sulama sistemleri alımları için yapılan başvuruyu,
- d) Başvuru sahibi: Başvuru yapan gerçek ve tüzel kişileri,
- e) Faydalanıcı: Bu Tebliğ kapsamında proje hazırlayıp başvuruda bulunan ve/veya başvurusu kabul edilerek hibe sözleşmesi imzalayan gerçek ve tüzel kişileri,
- f) Genç girişimci: Başvuru tarihi itibarıyla, 18 yaşını doldurmuş, 41 yaşından gün almamış gerçek kişiyi,
- g) Genel Müdürlük: Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü,
- ğ) Hibe sözleşmesi: Faydalanıcı ile il müdürlüğü arasında imzalanan ve hibeden yararlanma esasları ile tarafların yetki ve sorumluluklarını düzenleyen sözleşmeyi,
- h) Hibeye esas proje tutarı: Bu Tebliğde belirtilen kriterleri sağlayan ve hibe sözleşmesinde üst sınırı belirlenen hibe desteği verilecek uygun maliyetler toplamını,
- ı) İl müdürlüğü: Bakanlık tarım ve orman il müdürlüğünü,
- i) İl proje yürütme birimi: İl düzeyinde Programın tanıtımından, başvuruların alınmasından, projelerin değerlendirilmesinden ve uygulamasından, ödeme icmal tablolarının veya listelerinin hazırlanmasından, onaylanmasından ve tamamlanan projelerin izlenmesinden sorumlu olan, yapılacak iş ve işlemleri il müdürlüğü adına yürüten, ilgili şube müdürü ve proje kontrol görevlileri ile gerektiğinde il müdürlüğü ve diğer kamu kurumu personelinin valilik oluruyla görevlendirilmesi ile oluşturulan en az üç kişilik birimi,
- j) Program: Kırsal Kalkınma Yatırım Programını,
- k) Proje: Hibe desteğinden yararlanabilmek için belirlenmiş nitelikleri sağlayan gerçek ve tüzel kişilerin başvuru konusu olan parselde ait tarımsal sulama projesi dispozyona göre hazırlanmış projeyi,
- l) Proje kontrol görevlisi: Proje kapsamında resmî kontrol yetkisi verilen personeli,
- m) Proje toplam tutarı: Bu Tebliğ kapsamında, hibeye esas proje tutarı ile tamamı faydalanıcı tarafından karşılanan aynı katkı ve referans fiyat farkı tutarlarının toplamını,
- n) Referans fiyat: Uygulama yılı itibarıyla Referans Fiyat Komisyonu tarafından tasarruflu tarımsal sulama sistemlerine yönelik yatırımlar için belirlenen ve Bakanlık internet sitesinde liste halinde yayımlanan fiyatı veya bu listede yer almaması halinde il müdürlükleri tarafından belirlenen fiyatı,
- o) Referans fiyat farkı: Başvuruda yer alan hibeye esas proje tutarını oluşturan her bir kalemin, o kalem için tespit edilen referans fiyatlardan yüksek olan kısımlarının toplamını,

ö) Referans Fiyat Komisyonu: Referans fiyatları belirlemek için Genel Müdürlük tarafından oluşturulacak komisyonu,

p) Resmî kontrol: Kırsal Kalkınma Desteklerine İlişkin Karar, bu Tebliğ ve uygulama rehberi kapsamındaki faaliyetlerin ilgili mevzuat hükümlerine uygunluğunun doğrulanması için proje kontrol görevlilerinin verilen yetki çerçevesinde gerçekleştirdikleri izleme, gözetim, denetim, gerekirse analiz ve benzeri kontrolleri,

r) Su kısıtı: 31/12/2024 tarihli ve 32769 sayılı beşinci mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretim Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere Ödeme Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2024/39)’in 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen havzaları,

s) Tasarruflu tarımsal sulama sistemleri: Bitkilerin normal gelişmeleri için ihtiyaç duydukları su miktarının tabii yağışlarla karşılanamayan kısmının gereken zamanda, miktarda ve kontrollü olarak bitkiye verilmesi amacıyla sulama suyunun kaynaktan alınması, iletilmesi ve dağıtılması için gerekli yapı, araç, makine ve ekipman gibi unsurların bir ya da birkaçından oluşan sistemleri,

ş) Tedarikçi: Bu Tebliğ kapsamında faydalanıcı tarafından yapılacak satın alımlara makine, ekipman ve malzeme sağlayan, faydalanıcı ile uygulama sözleşmesi imzalayan bağımsız kişi ve kuruluşları,

t) Uygulama rehberi: Bu Tebliğ kapsamındaki faaliyetlerin yürütülmesinde; uygulama esas ve usullerine ilişkin detayları belirlemek amacıyla, başvuru sahibi, faydalanıcı, tedarikçi ve Programın yürütülmesinden sorumlu Bakanlık merkez ve taşra personelinin kullanımı için Genel Müdürlük tarafından hazırlanan rehberi,

u) Uygulama sözleşmesi: Bu Tebliğ kapsamında yapılacak satın almalarda faydalanıcı ile tedarikçi arasında yapılacak akdi,

ü) Uygulama yılı: 1/1/2026-31/12/2026 tarihleri arasında, Programa ilişkin başvuru ve uygulamanın yapılacağı yılı,

v) Veri giriş sistemi: “www.tarimorman.gov.tr” internet adresi üzerinden ulaşılan başvuruların ve veri girişlerinin yapıldığı sistemi, ifade eder.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Görev, Yetki ve Sorumluluklar

#### Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları

**MADDE 5-** (1) Bu Tebliğ kapsamında Genel Müdürlük;

a) Program ile ilgili olarak mevzuat çalışmalarını yürütür, tebliğ ve uygulama rehberini hazırlar ve yayımlanmasını sağlar.

b) Program kapsamında yıllık yatırım programı ve bütçe teklifi hazırlıkları ile bu tekliflerin Bakanlığın ilgili birimlerine iletilmesi ve kabulü için gerekli çalışmaları yapar.

c) Program kapsamında il müdürlüğü tarafından onaylanan ödemelerin tahakkuk işlemlerini yapar ve Banka aracılığıyla ödenmek üzere Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğüne gönderir.

ç) Program kapsamında yapılacak çalışmaların, idari, mali, hukuki, mühendislik, çevresel ve teknik uygulamalarla uyumlu bir şekilde yürütülmesine destek verir.

d) Programın etkin bir şekilde yürütülebilmesi için izleme, istatistiki çalışma ve gerektiğinde kontrol işlemlerini yapar veya yaptırır.

e) Programın yürütülmesinde görevli personele yönelik değerlendirme toplantıları veya eğitim programlarının hazırlanmasını ve düzenlenmesini sağlar.

#### İl müdürlüğünün görev, yetki ve sorumlulukları

**MADDE 6-** (1) Bu Tebliğ kapsamında il müdürlüğü;

a) Program kapsamında yapılacak çalışmaların, idari, mali, mühendislik, çevresel ve teknik uygulamalarla uyumlu bir şekilde yürütülmesini ve il bazında uygulanmasını, izlenmesini, sekretaryasını ve koordinasyonunu sağlar.

b) Başvuruların amaçlarına uygun olarak yapılmasından, uygulamaların bu Tebliğde, uygulama rehberinde ve hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesinin sağlanmasından, uygulamaya yönelik olarak düzenlenecek tüm belgelerin onaylanmasından ve birer suretinin muhafazasından sorumludur. İhtiyaç duyulduğunda Genel Müdürlükçe istenen belgeleri gönderir.

c) Veri giriş sistemine girilen her türlü bilgiden sorumludur. Bu Tebliğ kapsamında yapılacak bütün çalışmalara esas teşkil etmek üzere istenilen bilgileri ivedilikle ve zamanında veri giriş sistemine girer.

ç) Bünyesinde il proje yürütme birimini oluşturur.

#### İl proje yürütme biriminin görev, yetki ve sorumlulukları

**MADDE 7-** (1) İl proje yürütme birimi;

a) Başvuru sahiplerine, başvuruların hazırlanması konusunda ihtiyaç duyulduğunda gerekli bilgilendirmeyi yapar.

b) Bu Tebliğ ve uygulama rehberinde yer alan esaslara göre başvuruları inceleyerek değerlendirir, hibe sözleşmelerini düzenler, uygulamaları takip eder, izler, ödeme taleplerini inceleyerek uygun olanları il müdürlüğünün onayından sonra Genel Müdürlüğe gönderir.

c) Başvuruların incelenmesi ve değerlendirilmesinde gerek duyulması halinde bu birime konu ile ilgili teknik personel il müdürlüğü bünyesinden veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirilebilir.

ç) Yatırımları beş yıl boyunca yerinde kontrol eder ve bu kontrolü tutanağa bağlar.

### ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

#### Yatırım Konuları, Proje Tamamlanma Süresi ve Başvuru Sahipleri

##### Yatırım konuları ve uygulama illeri

**MADDE 8-** (1) Program kapsamında hibe desteği verilecek tasarruflu tarımsal sulama sistemlerine yönelik 81 ilde uygulanacak yatırım konuları şunlardır:

a) Tarla içi sistemler:

- 1) Damla sulama.
- 2) Yağmurlama.
- 3) Mikro yağmurlama.
- 4) Yüzey altı damla sulama.

b) Mekanik büyük sistemler:

- 1) Center pivot/Lineer sulama sistemleri.
- 2) Tamburlu sulama sistemleri.

c) Yenilenebilir enerji ve teknoloji odaklı sistemler:

- 1) Güneş enerjili sulama (sulama sistemleri+panel).
- 2) Akıllı sulama/otomasyon sistemleri (sensör, kontrol, uzaktan yönetim).

##### Proje tamamlanma süresi

**MADDE 9-** (1) Kabul edilen başvurulara ilişkin olarak başvuru sahibi ile il müdürlüğü arasında hibe sözleşmesinin imzalanmasından sonra, alımı yapılan makine, ekipman ve malzemelerin yetmiş beş gün içerisinde tarlada montajının tamamlanmış olması gerekir. Süresi içerisinde başvuru dosyasında yer alan projeye uygun olarak alımı ve tarlada montajı yapılan tasarruflu tarımsal sulama sistemlerinin yerinde tespit işlemleri yapılır ve faydalanıcının ödeme talebi tarihinden itibaren otuz gün içerisinde il proje yürütme birimince tutanağa bağlanır.

##### Başvuru sahiplerinde aranacak özellikler ve sorumluluklar

**MADDE 10-** (1) Başvuru sahibinin, Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı olması ve ödemenin yapıldığı tarihten itibaren beş yıl boyunca kayıtlı olma halinin devam etmesi gerekir.

(2) Programa;

a) 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda tanımlanmış kolektif, limited ve anonim şirket şeklinde kurulmuş olan şirketler, ana sözleşmelerinde tarımsal üretim yapabileceklerinin belirtilmesi şartı ile tüzel kişi olarak başvurabilir.

b) Gerçek kişiler ve (a) bendinde belirtilen şirketler, kendilerine ait veya en az beş yıl süreyle noter onaylı kira sözleşmesi sunmaları halinde, kiralık araziler için başvuru yapabilirler.

c) Sulama kooperatifleri, tarımsal kalkınma kooperatifleri, tarım kredi kooperatifleri ve sulama birlikleri ana sözleşmelerinde tarımsal üretim yapabileceklerinin yer alması ve kendilerine ait arazilerde veya on yıl ve üzeri noter onaylı kira sözleşmesi bulunması şartıyla kamu arazilerinde, tüzel kişi olarak başvuru yapabilirler.

(3) İkinci fıkrada belirtilen tüzel kişiler, başvuruları ile birlikte, onaylanmış ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmış en son ana sözleşmelerini sunmak zorundadır.

(4) Bu Tebliğde belirtilen yatırım konularında başvuru yapılan yıl dâhil olmak üzere son beş yılda bireysel sulamaya ilişkin hibe desteği alınan yer için bu Tebliğ kapsamında tekrar başvuru yapılamaz. Ancak parselin bir kısmı için daha önce hibe desteği alınması halinde, parselin kalan kısmı için bu Tebliğde belirtilen şartları sağlamak koşulu ile başvuru yapılabilir.

(5) Faydalanıcılar, hibeye esas proje tutarının hibe desteği verilecek oran dışında kalan katkı payını ve aynı katkıyı kendi öz kaynaklarından temin etmekle yükümlüdür.

(6) Satın alınan, başvuru dosyasında yer alan projeye uygun olarak yapılması, bu Tebliğ, uygulama rehberi ve hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilip belgelendirilmesi ve belgelerin muhafazasından faydalanıcılar sorumludur.

(7) Başvuru yapılan yıl dâhil olmak üzere, son beş yıllık dönemde yürürlüğe giren düzenlemeler ile bu Tebliğin yayımlandığı tarihten sonra aynı konuda yayımlanacak tebliğler kapsamında tasarruflu tarımsal sulama sistemi yatırımı faiz/kâr payı desteğinden yararlananlar faiz/kâr payı desteğine konu olan aynı parsel için hibe başvurusu yapamazlar. Ancak, parselin bir kısmı için daha önce faiz/kâr payı desteği alınması halinde, parselin kalan kısmı için bu Tebliğde belirtilen şartları sağlamak koşulu ile başvuru yapılabilir.

(8) Faydalanıcılar, hibe sözleşmesi akdinden sonra, satın almayı bu Tebliğ, uygulama rehberi ve hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yapar.

(9) Faydalanıcı, hibe sözleşmesi kapsamında sağlanmış tasarruflu tarımsal sulama sisteminin mülkiyetini, yerini ve amacını ödemenin yapıldığı tarihten itibaren beş yıl süreyle değiştiremez.

(10) Başvuran tüzel kişiler idari ve mali açıdan kamudan bağımsız olmalıdır. Tüzel kişilerin idari ve mali açıdan kamudan bağımsız olduklarına dair taahhünameyi, gerçek kişilerin ise kamu hizmeti yapmadıklarına dair taahhünameyi başvuru ekinde sunmaları gerekir.

(11) Hibe desteklemelerinden, kamu görevlileri ve kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kaynaklarından finansman sağlayan veya bağlantısı olan gerçek veya tüzel kişiler yararlanamaz.

(12) Daha önce yürürlüğe konulan destekleme tebliğleri kapsamında hibe sözleşmesi imzalayan faydalanıcılardan yükümlülüklerini yerine getirmemesi sebebiyle son üç yıl içinde sözleşmesi feshedilenler hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

(13) Başvuru sırasında ve sözleşme yapılmadan önce başvuru sahibinin iflas etmiş veya projenin tasfiye halinde olması, başvuru sahibinin kısıtlı veya malvarlığının mahkemece idare ediliyor olması, iş veya faaliyetlerini askıya almış olması, malvarlığıyla alakalı tedbir kararı veya bu doğrultuda açılmış bir dava bulunması hallerinde hibe başvurusu reddedilir.

(14) Faydalanıcının; kamu haklarından mahrum olması veya hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma, görevi kötüye kullanma, rüşvet, irtikap, nitelikli zimmet, sahtecilik, ihaleye fesat karıştırma, hileli iflas suçlarının birinden veya 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan ve organize veya örgütlü suçlardan dolayı hüküm giymiş bulunması, millî güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen terör örgütlerine aidiyeti, iltisaklı veya irtibatı olması veya tutuklu bulunması veya 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 102 nci, 103 üncü ve 104 üncü maddelerinde düzenlenen suçlardan adli sicil kaydı olması veya 5237 sayılı Kanunun Millete ve Devlete Karşı Suçlar ve Son Hükümler başlıklı Dördüncü Kısımının üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci bölümlerinde yer alan suçların birinden veya ülkenin mali çıkarlarına zarar verici herhangi bir suçtan dolayı hakkında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı olması halinde hibe başvurusu reddedilir.

(15) Başvuru aşamasında, proje uygulama sırasında ve uygulama sonrası dönemde Kamu İhale Kurumu yasaklılar listesinde olanlar hibe başvurusunda bulunamazlar. Başvuru sahibi gerçek ve tüzel kişilerin Kamu İhale Kurumu yasaklı listesinde olmadıklarına dair resmî belgeyi başvuru ekinde sunmaları gereklidir.

(16) 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununa göre vadesi geçmiş vergi borcu ile Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim borcu bulunanlar hibe desteğinden faydalanamaz. Başvuru sahibi gerçek ve tüzel kişilerin vadesi geçmiş prim/vergi borcu olmadığına dair resmî belgeyi başvuru ekinde sunmaları gereklidir.

(17) Faydalanıcılar, başvurularında 14/9/2023 tarihli ve 32309 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Üretim Planlanması Hakkında Yönetmelik hükümlerine uymak zorundadır.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **Hibe Desteği Tutarı, Oranı ve Hibe Desteği Verilecek Gider Kalemleri**

#### **Hibeye esas proje tutarı ve destekleme oranı**

**MADDE 11-** (1) Bu Tebliğ kapsamında kabul edilen başvurularda, hibe sözleşmesinde belirlenen hibeye esas proje tutarının, KDV dâhil %50’si ile %70’ine kadar değişen oranlarda hibe desteği verilir.

(2) Tasarruflu tarımsal sulama sistemlerine yönelik yatırımlar kapsamında kullanılacak bütçenin en az %20’si kadın ve genç girişimciler tarafından gerçekleştirilecek yatırımlar için kullanılır. Kadın ve genç girişimcilerden yeterli sayıda uygun başvuru olmaması ve ayrılan bütçenin kullanılamaması halinde, ayrılan bu bütçe diğer faydalanıcılar için kullanılır.

(3) Birinci derece tarımsal amaçlı örgütler, kadınlar ve gençler tarafından gerçekleştirilen başvurular öncelikli olarak değerlendirilir.

(4) Konu bazında verilecek hibe oranları şunlardır:

a) Tarla içi damla sulama sistemleri için %50.

b) Tarla içi yağmurlama sulama sistemleri için %50.

c) Tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemleri için %60.

ç) Tarla içi yüzey altı damla sulama için %70.

d) Center pivot/Lineer sulama sistemleri ve Tamburlu sulama sistemleri için %60.

e) Güneş enerjili sulama (sulama sistemleri+panel) için %60.

f) Akıllı sulama/otomasyon sistemleri (sensör, kontrol, uzaktan yönetim) için %70.

g) Tarımsal açıdan yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı ilan edilen olduğunun tespit edildiği havzalarda yapılacak başvurularda tüm konular için %70.

(5) Hibe başvuru formunda belirtilen hibeye esas proje tutarının, başvuru değerlendirme aşamasında tespit edilen referans fiyatlar içinde kalan kısmı, hibe sözleşmesinde hibeye esas proje tutarı olarak belirlenir. Referans fiyatları aşan kısmı ise referans fiyat farkı olarak belirlenir ve tamamı faydalanıcı tarafından karşılanır.

(6) Hibeye esas proje tutarı 10.000.000 TL’yi geçemez. Satın alma bedelinin, bu miktarı aşması halinde, aşan kısım faydalanıcı tarafından aynı katkı olarak karşılanır.

(7) Hibe sözleşmesinde belirlenen hibeye esas proje tutarı üst limit niteliğindedir. Hibenin nihai tutarı fiili gerçekleştirilmeler sonucunda ortaya çıkar.

### **Hibe desteği kapsamındaki proje gider esasları**

**MADDE 12-** (1) Tasarruflu tarımsal sulama sistemlerine yönelik alım giderleri, aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde hibe desteği kapsamında değerlendirilir:

a) Faydalanıcılar tarafından, bu Tebliğ kapsamında yapılacak tüm satın almalar, tedarikçilerle yapılacak uygulama sözleşmesi kapsamında yapılır ve hibeye esas proje tutarını oluşturan gider kalemleri, her bir kalem için belirlenmiş olan referans fiyatı ve hibe sözleşmesinde belirtilen tutarı aşamaz. Projede yer alan gider kalemlerinin incelenmesi sonucu, hibe desteği verilen gider kalemleri kapsamında olmaması nedeniyle uygun kabul edilmeyen kalemlerin olması halinde, bu kalemler hibeye esas bütçeden çıkarılarak aynı katkı kapsamına alınır, gider kalemlerinin referans fiyatları geçmesi halinde ise referans fiyatın üzerindeki tutar aynı katkı kapsamına alınır. Proje tutarı, hibe sözleşmesi öncesi il proje yürütme biriminin referans fiyat karşılaştırması sonucu uygun bulunduğu miktar, metraj ve birim fiyat üzerinden revize edilir ve hibe sözleşmesi imzalanır.

b) Yerde teslim ve montaj giderlerinin satın alma bedeli içinde olacak şekilde fatura düzenlenmesi halinde, toplam tutar hibe desteği kapsamında değerlendirilir. Yerde teslim ve montaj giderleri, faturada ayrı kalemler olarak faturalandırılması halinde ise hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

(2) Faydalanıcılara aşağıda yer alan tasarruflu tarımsal sulama sistemleri için belirtilen deneme ve kontrollerin yapılması şartıyla, hibe desteği ödemesi yapılır:

a) Tarla içi yağmurlama, mikro yağmurlama, damla sulama ve yüzey altı damla sulama sistemi kurulması ile güneş enerjili sulama sistemleri kurulması başvuruları kapsamında; güneş paneli, pompa, filtre, kontrol ünitesi, ana ve yan dallara ait borular, bağlantı ekipmanı, vanalar, damlatıcı ve yağmurlama ekipmanı gibi sadece tarla içinde kullanılan malzemelerin başvuruya ait parsellerde sisteminin çalıştırılması, eksiksiz montaj kontrollerinin yapılması ve tespit tutanaklarının düzenlenmesi.

b) Center pivot, lineer ve tamburlu sistem yağmurlama sulama makinelerinin; yerinde çalıştırılıp, kontrollerinin yapılması ve tespit tutanaklarının düzenlenmesi.

c) Güneş enerjili sulama sistemleri kurulması başvuruları kapsamında; güneş paneli, pompa, filtre, kontrol ünitesi, ana ve yan dallara ait borular, bağlantı ekipmanı, vanalar, damlatıcı ve yağmurlama ekipmanı gibi sadece tarla içinde kullanılan malzemelerin başvuruya ait parsellerde sisteminin çalıştırılması, eksiksiz montaj kontrollerinin yapılması ve tespit tutanaklarının düzenlenmesi.

ç) Akıllı sulama sistemleri kurulması başvuruları kapsamında; sensörler, tam otomatik filtreler, karıştırıcı gübre tankları, debi kontrollü gübreleme pompaları, solenoid vanalar, meteoroloji istasyonları ve kontrol sistemleri gibi sadece tarla içinde kullanılan malzemelerin başvuruya ait parsellerde sisteminin çalıştırılması, eksiksiz montaj kontrollerinin yapılması ve tespit tutanaklarının düzenlenmesi.

(3) Faydalanıcılar tarafından sürekli çalıştırılan veya düzenli ya da dönüşümlü olarak işe alınmış kişiler ile kamu çalışanları ve kamu kurumları tedarikçi olamaz.

(4) Başvurularda belirtilecek gider kalemlerine ait tutarlar piyasa fiyat araştırmalarına dayandırılır ve keşifleri ayrıntılı olarak belirtilir. Hibe sözleşmesine bağlanan hibeye esas proje tutarı ve malzeme miktarları hibe sözleşmesi süresince arttırılmaz.

(5) Başvuru kapsamında satın alınması planlanan makine, ekipman ve malzeme ile ilgili teknik bilgiler, şartname şeklinde düzenlenerek başvuru ekinde sunulur.

(6) Hibeye esas proje tutarının hibe desteği kısmı, kamu kaynakları kullanılarak karşılandığı için faydalanıcılar tarafından sağlanması gereken katkı payının finansmanında hiçbir şekilde kamu kaynakları kullanılamaz.

(7) Tasarruflu tarımsal sulama sistemleri kapsamında gerçekleştirilecek alımlar Genel Müdürlük tarafından merkezi ihale ile yapılabilir.

### **Hibe desteği kapsamında karşılanmayacak giderler**

**MADDE 13-** (1) Hibe desteği verilmeyecek olan giderler şunlardır:

a) Her türlü borç ödemeleri.

b) Faizler.

c) Başka bir kamu kaynağından finanse edilen harcama ve giderler.

ç) Kur farkı giderleri.

d) Makine ve ekipman kira bedelleri.

e) Nakliye giderleri.

f) Bankacılık giderleri.

g) Denetim giderleri.

đ) İade alınan veya alınacak vergiler.

h) İkinci el/kullanılmış makine, ekipman ve malzeme giderleri.

ı) Eğitim giderleri.

i) Üretim tarihi, başvuru yapılan yıl dâhil olmak üzere son iki yıldan önce olan tasarruflu tarımsal sulama sistemleri alım giderleri.

j) Faturası olmayan ve başvuru tarihinden önce veya sözleşmede belirtilen proje tamamlanma tarihinden sonra faturalanmış giderler.

k) Uygulama rehberinde belirtilen ve faydalanıcıların tedarikçilerden temin edeceği teknik belgeler içinde yer alan belgelerden eksikliği bulunan satın alma giderleri.

l) Tarlaya montajı yapılmayan ve/veya eksik teslim edilen tasarruflu tarımsal sulama sistemi giderleri.

m) Proje hazırlama giderleri.

(2) Tasarruflu tarımsal sulama sistemlerine yönelik satın almalarda, bent gibi su alma yapısı inşası, yeni kuyu açılması, enerji nakil hattı, depolama tesisi gibi yapım işleri ve su kaynağından sulama alanına kadar sadece iletim hattı yapılması hibe desteği kapsamı dışındadır. Hibe başvurularında, tarla içi sulama sistemi ile su kaynağından sulama alanına kadar olan su iletim hattı birlikte projelendirildiği durumlarda, su iletim hattı maliyeti toplam maliyetin %20'sini aşamaz, aşması halinde artan kısım faydalanıcı tarafından aynı katkı olarak karşılanır.

(3) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (4) numaralı alt bendi, (b) bendinin (1) numaralı alt bendi, (c) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde belirtilen yatırım konuları kapsamında yer alan makinelere ilişkin olarak; başvurusuna ait teknik projelendirme esasları ve arazi büyüklüğü uygulama rehberinde belirlenen kriterlere uygun olmayan ve/veya yatırıma konu arazinin mülkiyetine sahip olmayan faydalanıcıların yapacakları başvurular hibe desteği kapsamında değerlendirilmez. Ancak bu fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla kamu arazilerinde on yıl ve üzeri kiralama veya tahsis yapılması halinde başvuru yapılabilir. Kira sözleşmesi yerine tahsis belgesi bulunması halinde, bu belgeler ilgili mevzuata göre alınır.

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### Başvurular, Değerlendirme ve Değerlendirme Nihai Kararı

#### Başvuru şekli, yeri ve zamanı

**MADDE 14-** (1) Başvuru dosyası, uygulama rehberinde yer alan başvuru formu ve eklerine uygun olarak hazırlanır.

(2) Başvuruya esas projeler, 18/12/1991 tarihli ve 91/2526 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük hükümlerine göre yetkili ziraat mühendisleri tarafından hazırlanır.

(3) Su kaynağı çeşidine göre alınması gereken izin belgeleri şunlardır:

a) Yerüstü su kaynakları için ilgili kurumdan alınacak su kaynağı kullanım izni/tahsis belgesi.

b) Yeraltı su kaynakları için ilgili kurumdan alınacak yeraltı suyu kullanma belgesi.

(4) 20/7/1961 tarihli ve 5/1465 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yeraltı Suları Tüzüğü'nün 16 ncı maddesi kapsamında yeraltı suyu kullanma belgesi alınmış olan kuyular hariç, kişilere ait kuyular için sadece tek bir başvuru yapılabilir. Kuyu kiralanmasıyla yapılan başvurulara hibe desteği verilmez. Ancak kiralanılan arazi içinde arazi sahibi adına yeraltı suyu kullanma belgesi olan kuyu mevcut ise kullanımı kabul edilir. Satın alınan arazilerde bulunan kuyular için yapılacak başvurularda, arazinin yeni sahibi adına yeraltı suyu kullanma belgesi alınması gerekir.

(5) Sulama birlikleri veya sulama kooperatifleri tarafından işletilen toplu tasarruflu tarımsal sulama sistemlerinde yer alan hidrantların birden fazla çiftçiye tahsis edilmesi halinde, sulama birliği veya sulama kooperatifinden su kullanım izin belgesi alınması şartıyla aynı hidrant için birden fazla başvuru yapılabilir.

(6) Başvuru sahipleri, birden fazla parsel için başvuru yapabilir. Bu başvurular birden fazla parsel ve birden fazla yatırım konusu içerebilir. Farklı parseller için yapılacak başvurularda, bu Tebliğ ve uygulama rehberinde belirlenen gerekli proje kriterlerinin sağlanmış ve su kaynağına ilişkin gerekli izin belgelerinin her bir parsel için alınmış olması gerekir. Her parsel için ayrı proje ve keşfi hazırlanır ve bu keşifler bir icmal ile birleştirilerek başvuru bütçesi oluşturulur. Ancak bitişik parseller için tek proje hazırlanıp başvuru yapılabilir. Başvurular, başvuru yapılan parsellerin bulunduğu ilde yapılır.

(7) Su kaynağı çeşidine göre alınması gerekli izin belgelerinin uygulama rehberinde belirtilen şartlarda temin edilmesi gerekir.

(8) Tarım arazileri üzerinde yapılacak güneş enerjisi sistemleri içeren projeler için, 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında alınan izin belgesi, başvuru aşamasında veri giriş sistemine yüklenir. Uygulama rehberinde belirtilen istisnalar hariç, yapılacak başvurularda yatırım yeri izinlendirmeye tabi değil ise izin gerektirmediğine dair il müdürlüğünden alınan yazının başvuru aşamasında veri giriş sistemine yüklenmesi zorunludur.

(9) Bu Tebliğ kapsamında yapılacak başvurular; uygulama rehberinde belirtilen tarihler arasında ve başvuru dosyası içeriğine uygun şekilde yapılır.

#### Başvuracılara sağlanacak bilgi

**MADDE 15-** (1) Bu Tebliğ kapsamında başvuru yapacaklar, başvuru konusunda il proje yürütme birimlerine müracaat ederek ihtiyaç duyulan bilgileri edinebilirler.

(2) İl proje yürütme birimlerinde verilecek bilgiler, başvuru hazırlanmasında karşılaşılabilecek sorulara cevap vermekle sınırlıdır. Bu bilgi, başvurunun kabul edilmesi konusunda bir taahhüt niteliği taşımaz.

(3) İl proje yürütme birimlerinin, başvuru sahiplerine başvuru dosyası hazırlama yükümlülüğü yoktur.

(4) Başvuru sahipleri, uygulama rehberi ve içinde yer alan başvuru formları ile bilgilendirici dokümanları il müdürlüğü veya Genel Müdürlük internet sayfasından temin ederler.

(5) İl müdürlükleri tarafından düzenlenecek çalıştay, bilgilendirme toplantıları veya internet sayfası vasıtasıyla ilgililere bilgi aktarılabilir.

#### **Başvuruların idari yönden incelenmesi**

**MADDE 16-** (1) Başvurunun idari yönden incelenmesi il proje yürütme birimi tarafından yapılır.

(2) İl müdürlükleri öncelikli olarak başvuru evraklarını, başvuru sahibinin bu Tebliğde belirtilen niteliklere sahip olup olmadığı yönünden inceler. Teslim edilen belgelerin eksiksiz olması, bu belgelerin içeriklerinin uygun olduğu anlamına gelmez. Başvuru belgelerinin içeriklerinin uygunluk kontrollerinde, uygunluk kriterlerini sağlamayan hususlar tutanağa bağlanarak başvuru reddedilir.

#### **Başvuruların teknik inceleme ve değerlendirilmesi**

**MADDE 17-** (1) İl proje yürütme birimi tarafından, başvuru ekinde yer alan ve formatı uygulama rehberinde bulunan projenin teknik açıdan incelenmesi ve değerlendirilmesinde; başvuru sahibi tarafından alımı talep edilen tasarruflu tarımsal sulama sisteminin su kaynağı, arazi koşulları ve tarımsal üretim planlanması ile üretim desenine uygunluğu ve teknik özellikleri incelenir.

(2) Başvuru belgelerinin teknik açıdan incelenmesi ve değerlendirilmesinde uygunluk kriterlerini sağlamayan hususlar ve eksik başvurular bir tutanağa bağlanarak başvuru reddedilir.

#### **Değerlendirme nihai kararı**

**MADDE 18-** (1) Program kapsamında başvuruların yapıldığı her il için Genel Müdürlük tarafından tahsis edilen ödenek miktarı kadar başvuruya hibe desteği sağlanır, değerlendirme nihai kararı söz konusu ödenek esas alınarak verilir. İllere tahsis edilecek ödenek tutarı, uygulama rehberinde belirtilen kriterler ve tarımsal üretim planlanması dikkate alınarak başvuru sayısı ve talep edilen hibe miktarına göre bütçe imkânları çerçevesinde belirlenir.

(2) Başvuruların, idari yönden değerlendirilmesi ile teknik açıdan incelenmesi sonucunda uygun görülen başvurulara ait hibe tutarının, illere tahsis edilmiş ödenek tutarını geçmemesi halinde asıl başvuru sahibi listesi hazırlanır. Uygun görülen başvurulara ait hibe tutarının, illere tahsis edilmiş ödenek tutarından fazla olması halinde, uygulama rehberinde formatı ve içeriği verilen başvuru değerlendirme kriterleri tablosu düzenlenerek puanlama yapılır. Yapılan puanlama sonuçlarına göre asıl ve yedek başvuru sahibi listeleri hazırlanır. Hazırlanan bu listeler il müdürlüğünün onayı ile kesinleşir.

(3) Başvuruyu reddetme ya da hibe verme kararı il müdürlüğünün yetkisindedir.

#### **Değerlendirme sonuçlarının açıklanması**

**MADDE 19-** (1) Son başvuru tarihi mesai bitimine kadar teslim edilen başvurular otuz gün içerisinde il proje yürütme birimi tarafından incelenerek değerlendirilir. Değerlendirme kriterlerine ve ödenek durumuna göre; asıl, reddedilen ve yeterli ödenek tahsis edilememesi halinde, yedek başvuru sahipleri listeleri hazırlanarak onaya sunulur ve onay süresi beş gün geçemez. Onaylanan asıl ve varsa yedek başvuru listeleri beş gün süresince il müdürlüğü internet sitesinde ve duyuru panolarında ilan edilir, başvuru sahiplerine ayrıca yazılı tebligat yapılmaz.

(2) Asıl listedeki başvuru sahiplerinden değerlendirme sonuçlarının yayımlanmasının son gününden itibaren on gün içerisinde hibe sözleşmesi imzalamayan başvuru sahiplerinin yerine, varsa yedek listeden puan sıralamasına göre uygun sayıda başvuru sahibi belirlenerek il müdürlüğü internet sitesinde ve duyuru panolarında beş gün süre ile ilan edilir, başvuru sahiplerine ayrıca yazılı tebligat yapılmaz.

### **ALTINCI BÖLÜM**

#### **Hibe Sözleşmesi, Uygulama ve Hibe Desteği Ödemesi**

##### **Hibe sözleşmesi**

**MADDE 20-** (1) Başvuruları kabul edilen başvuru sahipleri, değerlendirme sonuçları il müdürlüğü internet sitesinde ve duyuru panolarında yayımlandıktan sonra, il müdürlüğü ile on gün içerisinde hibe sözleşmesi imzalamak zorundadır. Hibe sözleşmesinin imzalanacağı son günün tatil gününe denk gelmesi halinde, takip eden ilk iş günü mesai bitimine kadar hibe sözleşmesi imzalanabilir. Hibe sözleşmesi, il müdürlüğü ile başvuru sahipleri veya noterden vekâlet verdiği kişi arasında akdedilir. Hibe sözleşmesi içerik ve şekli, Genel Müdürlük tarafından bu Tebliğ çerçevesinde hazırlanan uygulama rehberinde belirtilir.

(2) Yedek listeden belirlenen başvuru sahipleri, yedek liste değerlendirme sonuçlarının yayımlanmasından itibaren on gün içerisinde il müdürlüğü ile hibe sözleşmesi imzalamak zorundadır. Hibe sözleşmesinin imzalanacağı son günün tatil gününe denk gelmesi halinde, takip eden ilk iş günü mesai bitimine kadar hibe sözleşmesi imzalanabilir.

(3) Hibe sözleşmesi, il müdürlüğü ile faydalanıcı arasında iki adet olarak akdedilir. Taraflarca imzalanmış hibe sözleşmesinin bir adedi il müdürlüğü, bir adedi de faydalanıcı tarafından muhafaza edilir.

(4) Süresi içerisinde hibe sözleşmesi imzalamayan başvuru sahipleri hibe desteğinden yararlandırılmazlar.

(5) Gerçek kişilerin başvurularında başvuru sahibinin, hibe sözleşmesini imzalamadan önce veya sözleşme imzalandıktan sonra vefat etmesi ve yasal mirasçılarının talep etmesi halinde, başvuruda aranan koşulları sağlaması şartıyla hibe başvurusu veya hibe sözleşmesi tadil edilerek uygulamalara devam edilir.

##### **Yükümlülüklerin yerine getirilmemesi**

**MADDE 21-** (1) Faydalancının bu Tebliğ, uygulama rehberi ve hibe sözleşmesi şartlarına aykırı hareket etmesi halinde, il müdürlüğü hibe sözleşmesini fesheder.

**Satın alma usul ve esasları**

**MADDE 22-** (1) Faydalanıcılar, yatırımın uygulamasında yapacakları her türlü satın almayı, başvuruda belirttikleri ve başvuru ekinde sundukları teknik şartnameye uygun olarak yapar.

(2) İl proje yürütme birimi onayı olmaksızın başvuruya ait proje unsurları değiştirilemez. Ancak başvuruya ait proje unsurlarında teknik bir gerekçe ile değişiklik yapılması gerektiği halde, proje tamamlanma süresi içinde faydalancı bu durumu gösteren belgeler ve dilekçe ile il müdürlüğüne başvurur. İl proje yürütme birimi on gün içerisinde değişiklik talebini inceler, değişikliğin uygun görülmesi halinde, hibe sözleşmesinde belirtilen hibeye esas proje tutarı ile bu tutara ilişkin sözleşme ekindeki malzeme miktarını aşmaması ve puanlamayı etkilememesi kaydıyla faydalancı ile il müdürlüğü arasında hibe sözleşmesi ek metni düzenlenerek değişiklik yapılabilir.

(3) Referans fiyat listesinde bulunmayan veya metraj gerektiren tasarruflu tarımsal sulama sistemi için, fiyat tespitlerini il proje yürütme birimi bir rapora bağlayarak hazırlar.

(4) Satın almadan sonra fatura tutarının hibe sözleşmesinde belirtilen hibeye esas proje tutarının altında olması halinde, faturada belirtilen tutar için hibe sözleşmesinde belirtilen oranda hibe ödemesi yapılır. Fatura tutarının hibeye esas proje tutarının üzerinde olması halinde ise aradaki fark faydalancı tarafından aynı katkı ile karşılanır. Hibenin nihai tutarı, fiili gerçekleştirme ve tahakkuklar sonrasında ortaya çıkar.

(5) Faydalancı, satın aldığı tasarruflu tarımsal sulama sistemlerinin başvuru yaptığı parselde montajının tamamlanmasından sonra alıma ait faturayı kestirir ve tedarikçi ile uygulama rehberinde örneği yer alan makine, ekipman ve malzeme teslim tutanağını düzenler.

**Hibe desteği ödeme talebi**

**MADDE 23-** (1) Faydalanıcılar, satın almalara ait fiili gerçekleştirmelerden sonra ödeme taleplerini, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenlenmiş fatura ve uygulama rehberinde yer alan ödeme talep formu ekinde istenilen belgeler ile birlikte satın alma tarihinden itibaren on gün içerisinde, son gününün tatil gününe denk gelmesi halinde takip eden ilk iş günü mesai bitimine kadar, il müdürlüğüne teslim eder.

(2) Satın almalarla ilgili faturanın ve ödeme dekontunun tarihi, hibe sözleşmesinin taraflarca imzalandığı tarih ile bu Tebliğde belirtilen proje tamamlanma süresi içerisinde olmak zorundadır. Fatura tarihinin hibe sözleşmesinin imzalandığı tarihten önceki bir tarih olması ve/veya proje tamamlanma süresini aşması ve/veya ödeme talebinin süresi içinde yapılmaması halinde, il müdürlüğüne hibe sözleşmesi feshedilir. Hibe sözleşmesinde belirtilen durum ve mücbir sebepler haricinde, hibe sözleşmesine ilişkin süre uzatımı ve askıya alma söz konusu değildir.

(3) İl proje yürütme birimi; faydalancının ödeme talebi tarihinden itibaren otuz gün içerisinde başvuruya ait parselde montaj kontrollerini yaparak tespit tutanaklarını düzenler.

(4) Bu Tebliğ, uygulama rehberi ve hibe sözleşmesine uygun olarak alımı yapılan ve tespit işlemleri tamamlanan faydalanıcıların ödeme taleplerine ait veriler, il müdürlüklerindeki yetkili kişilerce veri giriş sistemine girilir. İl müdürlüğü onaylı olmak üzere, veri giriş sisteminden alınan ödemeye esas faydalancı listesi iki nüsha, ilçe detayında icmal tablosu ise bir nüsha şeklinde düzenlenir. Düzenlenen ödemeye esas faydalancı listesinin bir nüshası Genel Müdürlüğe gönderilir, bir nüshası il müdürlüğünde muhafaza edilir. Onay sorumluluğu il müdürlüklerine ait olan ödemeye esas faydalancı listesi, Genel Müdürlüğün ilgili birimlerince ödemesi yapılmak üzere Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğüne gönderilir ve ödeme tutarı Banka aracılığı ile faydalancının hesabına aktarılır.

(5) İl müdürlükleri, ödeme işleminden sonra faydalanıcıların banka bilgilerinde ve ödenecek rakamda hata tespit ederse, yetkili kişilerce "hata düzeltme" başlığı altında doğru bilgiler, uygulama yılı itibarıyla ödemelerin son ayı olan aralık ayının en geç yirmisine kadar, Genel Müdürlüğe tablo halinde gönderilir. Genel Müdürlük bu hata düzeltmelerini tek liste halinde Bankaya yazı ile bildirir.

**Hibe desteği ödemeleri**

**MADDE 24-** (1) Hibe desteği ödemeleri için gerekli finansman, bütçenin ilgili harcama kaleminden tahsis edilerek karşılanır.

(2) Hibe ödemesi, faydalancının gerçek kişi olması halinde; T.C. kimlik numarasına, tüzel kişi olması halinde; vergi numarasına göre faydalancı adına Bankadaki hesaba gönderilir.

(3) Hibe ödemeleri, Türk lirası olarak yapılır.

(4) Ödeme talebiyle birlikte, faydalanıcılar tarafından 6183 sayılı Kanuna göre vergi dairelerince verilecek vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair güncel belge ile Sosyal Güvenlik Kurumuna vadesi geçmiş prim borcu olmadığına dair güncel belgenin ibraz edilmesi gerekir.

(5) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.

(6) Bu Tebliğle belirlenen destekleme ödemelerinden, idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilenler il müdürlüklerinin internet sitelerinde ilan edilerek 5488 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi gereğince beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmaz.

**Programdan sağlanan malların mülkiyeti**

**MADDE 25-** (1) Faydalanıcı, hibe sözleşmesi kapsamında sağlanmış tasarruflu tarımsal sulama sisteminin mülkiyetini, yerini ve amacını ödemenin yapıldığı tarihten itibaren beş yıl boyunca değiştiremez. Bu amaçla, il müdürlükleri yatırımları 5488 sayılı Kanun ve 5403 sayılı Kanun hükümlerine göre beş yıl boyunca yılda en az bir kere olmak üzere sulama sezonunda yerinde kontrol eder ve bu kontrolü tutanağa bağlar.

**YEDİNCİ BÖLÜM**

**Çeşitli ve Son Hükümler**

**Denetim**

**MADDE 26-** (1) Bu Tebliğ kapsamında yapılan tüm işlemler Bakanlık tarafından denetlenir. Bu denetimler sırasında yapılan işlemlere ait talep edilen tüm bilgi ve belgeler il müdürlüğü tarafından Genel Müdürlüğe sunulur.

(2) Program kapsamındaki kaynakların usulsüz kullanılması, israfı veya heba edilmesi halinde, ilgililer hakkında gerekli inceleme ve soruşturma Bakanlıkça yapılır.

**Programın uygulanmasına ilişkin yayınlar**

**MADDE 27-** (1) Bu Tebliğin genel uygulama usul ve esaslarına açıklık getirmek, destek sağlamak amacı ile Genel Müdürlük tarafından uygulama rehberi ve veri giriş sistemi üzerinden duyurular yayımlanır. Uygulama rehberi, yıl içinde oluşan ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenebilir ve bu yayınlar uygulamada dikkate alınır.

**Yürürlükten kaldırılan tebliğ**

**MADDE 28-** (1) 25/2/2021 tarihli ve 31406 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2021/7) yürürlükten kaldırılmıştır.

**Geçiş hükmü**

**GEÇİCİ MADDE 1-** (1) 28 inci madde ile yürürlükten kaldırılan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2021/7) kapsamında hibe desteğinden faydalanmış olan yatırımlara ait devam eden iş ve işlemler, projenin izleme süresi tamamlanıncaya kadar hibe sözleşmesinin imzalandığı tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerine tabidir.

**Yürürlük**

**MADDE 29-** (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Yürütme**

**MADDE 30-** (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.